

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
Інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. директора інституту
Економіки та менеджменту

 О. Г. Дзьоба
«25» 10 2018 року

ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ДУМКИ
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

Перший (бакалаврський) рівень
(рівень вищої освіти)

галузь знань

07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва)

спеціальність

072 фінанси, банківська справа та страхування
(шифр і назва)

спеціалізація

_____

(назва)

вид дисципліни

обов'язкова
обов'язкова / вибіркова

Робоча програма дисципліни «Основи фінансової думки» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **бакалавра** за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування».

Розробник:

доц. кафедри фінансів, к. е. н.

В. І. Шийко

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів.

Протокол від «28» 09 2018 року № 2.

Завідувач кафедри фінансів

І. Г. Фадєєва

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри фінансів.

І. Г. Фадєєва

№	Назва дисципліни	кредитів	кредитів	кредитів	кредитів
1	Основи фінансової думки	3	3	3	3
2	Основи банківської справи	3	3	3	3
3	Основи страхування	3	3	3	3
4	Основи фінансової думки	3	3	3	3
5	Основи банківської справи	3	3	3	3
6	Основи страхування	3	3	3	3
7	Основи фінансової думки	3	3	3	3
8	Основи банківської справи	3	3	3	3
9	Основи страхування	3	3	3	3
10	Основи фінансової думки	3	3	3	3
11	Основи банківської справи	3	3	3	3
12	Основи страхування	3	3	3	3
13	Основи фінансової думки	3	3	3	3
14	Основи банківської справи	3	3	3	3
15	Основи страхування	3	3	3	3
16	Основи фінансової думки	3	3	3	3
17	Основи банківської справи	3	3	3	3
18	Основи страхування	3	3	3	3
19	Основи фінансової думки	3	3	3	3
20	Основи банківської справи	3	3	3	3
21	Основи страхування	3	3	3	3
22	Основи фінансової думки	3	3	3	3
23	Основи банківської справи	3	3	3	3
24	Основи страхування	3	3	3	3
25	Основи фінансової думки	3	3	3	3
26	Основи банківської справи	3	3	3	3
27	Основи страхування	3	3	3	3
28	Основи фінансової думки	3	3	3	3
29	Основи банківської справи	3	3	3	3
30	Основи страхування	3	3	3	3

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Основи фінансової думки» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Основи фінансової думки»

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Семестр 1		Семестр 2	
			Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3	3	3	3		
Кількість модулів	2	2	2	2		
Загальний обсяг часу, год	90	90	90	90		
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	36	12	36	12		
лекційні заняття	18	6	18	6		
семінарські заняття	-	-	-	-		
практичні заняття	18	6	18	6		
лабораторні заняття	-	-	-	-		
Самостійна робота, год, у т.ч.	54	78	54	78		
виконання курсової роботи	-	-	-	-		
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-	-	-	-		
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	22	20	22	20		
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	16	40	16	40		
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	16	18	16	18		
підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-	-	-		
підготовка до екзамену	-	-	-	-		
Форма семестрового контролю	диференційовані й залік		диференційовані й залік			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Головною метою вивчення дисципліни є формування у студентів системного бачення еволюції світової фінансової думки, вивчення питання історичного розвитку фінансової думки в історії людства від стародавнього світу до сучасності, розгляд фінансових теорій давнини та сучасності, їх вплив на розвиток фінансів. Основні завдання курсу відповідають головній меті і передбачають: формування фінансового мислення та систематизація теоретичних фінансових знань щодо сучасних наукових досягнень у фінансовій сфері та вироблення практичних навичок їх адаптації до потреб бізнесу в умовах сучасної хаотично структурованої економіки.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати такі **результати навчання** через знання, уміння та навички:

- знати генезу та еволюцію розвитку фінансової думки;
- причини відокремлення фінансової науки як самостійної галузі економічного знання, особливості становлення фінансових шкіл;
- вміти проектувати досягнення сучасного розвитку фінансової науки на причинно-наслідкову їх сутність в минулому;
- вміти здійснювати критичний аналіз розвитку давньої та сучасної фінансової думки.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України: загальних:

- здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;
- набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування економічних знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті;
- дотримання етичних принципів як з погляду професійної чесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень фінансово-кредитних відносин на соціальну сферу.

фахових:

- здатність розв'язувати широке коло проблем і задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та використання як теоретичних, так і прикладних методів, засвоєних з програми історії фінансової думки, історії економічних знань;
- здатність аналізувати фінансову парадигму стародавнього світу та середньовіччя;
- здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті знання.

Результати навчання дисципліни деталізують такі **програмні результати** навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:

- застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей;
- використовувати різноманітні методи, зокрема інформаційні технології, для ефективно спілкування на професійному та соціальному рівнях;
- виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою;
- вибирати оптимальні рішення;
- оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Основи фінансової думки» характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Основи фінансової думки	18	12		
ЗМ1	Фінансова думка до ХХ століття	10	6	1(о)-5(о) 6(о)	6
Т 1.1	Вступ до курсу «Основи фінансової думки» Предмет і завдання курсу «Основи фінансової думки». Місце курсу в загальноекономічній підготовці. Зародження фінансової думки в давнині – у працях філософів. Вироблення важливих наукових фінансових знань у творах з економіки домашнього господарства, прикладної філософії, права, теології. Становлення та розвиток фінансової науки, як і інших економічних дисциплін.	2		1(о)-5(о) 7(о)	7
Т 1.2	Фінансова думка Стародавнього світу і середньовіччя Писемні джерела дослідження фінансової думки Стародавнього Сходу. Питання організації та управління державним господарством. «Повчання гераклеопольського царя своєму сину Мерікара» (XXII ст. до н.е.), «Проречення Іпусера», «Пророцтво Неферті», «Повчання Ахтоя», інші адміністративно-господарські та юридичні документи. Месопотамія, розвиток приватної власності, соціальне розшарування суспільства. Регулювання економічної діяльності населення та регламентування приватноправових відносин. Закони вавилонського царя Хаммурапі (XVIII ст. до н.е.). Зміцнення економічної влади держави. Розвиток товарно-грошових відносин. Стародавня Індія. Трактат «Артхашастра» (IV-III ст. до н.е.). Мистецтво політики та управління державою. «Артхашастра». Роль держави в господарському житті країни. Головна мета економічної політики держави – поповнення скарбниці. Вчення про управління та державні доходи. Основні джерела доходів староіндійської держави. Питання торгівлі як одного зі способів збагачення державної скарбниці. Нагляд за	2	2	1(о)-5(о) 10(о)	8

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	цінами та отримуваним прибутком. Фінансова думка Стародавнього Китаю. Конфуціанство, легізм, даосизм та моїзм. Концепція поділу китайського суспільства на керуючих та керованих. Еволюція учення Конфуція.				
Т 1.3	Зародження і розвиток фінансової науки у XV - XVIII ст. Зародження фінансової науки у XV-XVI ст. Головна функція фінансової науки. Етапи розвитку фінансової науки. Розвиток вчення про державні доходи. Дослідження бюджетів феодальних держав. Перші спроби аналізу державних витрат. Інтенсивна розробка принципів оподаткування й ідей податкової справедливості. Ж.Боден «Про державу». Класифікація державних доходів. «Фінансові нерви держави». Початок фінансової науки. Дослідження доходів. Централізація фінансів країни. Праці французького сюрінтенданта фінансів М.Сюллі. Регулярне складання розпису державних доходів і витрат. «Політичний заповіт» кардинала А.Рішельє. Загальні положення А.Рішельє з проблем фінансів. Сформульовано принципи оподаткування. Два проекти бюджетної реформи. Виділення трьох типів державного бюджету: мирного, воєнного і післявоєнного. Ґрунтовні роботи з фінансів італійських учених Ф.Петрарки, Бернадо, Дж.Баторо, Н.Макіавелі та інших.	2	2	1(о)-5(о) 11(о)	9
Т 1.4	Камералісти і класики Систематизований аналіз державного господарства. Д. Фон Юсті, Д. Бехер, Д. фон Зенненфельс, Д. Фон Секондорф. Держав як об'єкт планування. Погляди камералістів. Взаємозв'язок фінансів із народним господарством та залежності рівня добробуту населення від платоспроможності щодо податків. Д.Юсті і Д.Зонненфельс про причини добробуту держав, функції державного управління і заходи щодо збільшення добробуту і забезпечення безпеки держави. Д.Юсті «Система фінансового господарства». Системно викладені основні положення	2	1	1(о)-5(о) 11(о)	8

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	<p>фінансової науки. Поява перших підручників з фінансової дисципліни. Новий етап розвитку науки в останній чверті XVIII ст. Структура науки, вчення про державні доходи і державні витрати. Теорія податків. Падіння ролі доходів від державного майна (домена) і прогресуюча тенденція скорочення кількості і питомої ваги в державному бюджеті доходів від державних регалій. Трактатування державних витрат як послуг специфічного роду. Принципи загальності і пропорційності податків і відповідна їм система реальних податків. Поступальний розвиток податкової теорії. Розквіт класичної (іноді її називають абсолютною) фінансової школи. Вчення А.Сміта про податки. Чотири правила (загальні положення) у побудові податкових систем.</p>				
Т 1.5	<p>Розвиток фінансової науки у XIX сторіччі Становлення фінансової науки як самостійної галузі економічного знання. Відокремлення фінансової науки від сфери політичної економії. Перехід країн Європи від абсолютизму до конституційної форми правління. Розвиток правових основ державного управління. Розширення меж предмета науки. Фундаментальний характер впливу політичної економії і державного права на розвиток фінансової науки. Становлення фінансових шкіл, що відрізнялися методологією дослідження фінансових інститутів і категорій, соціальною спрямованістю аналізу. Німецька школа XIX ст. Критика класиків за індивідуалізм, невизнання важливої ролі держави і національних інституційних складових суспільного життя в розвитку економіки. Критичні зауваження щодо змісту основних постулатів класичної економічної доктрини. Значення морального закону й морального самовизначення. Й.Фіхте. Держава – природне явище, а її закони є лише вираженням природного стану речей. Держава нейтральна до</p>	2	1	1(o)-5(o) 6(o)	7

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	індивідуальних інтересів, а тому може свідомо спрямовувати й забезпечувати розвиток суспільства. А.Мюллер. Держава сама створює ідеологію, згідно з якою має розвиватися суспільство. Заперечення протистояння економічних інтересів у суспільстві й визнання лише суперництва інтересів різних націй.				
ЗМ2	Фінансова думка сучасності	8	3		
Т 2.1	Неокласична школа фінансової науки. Основні положення теорії оподаткування за принципом платоспроможності (1848р.) Принцип рівнонапруженості оподаткування. Припущення про існування ідеальної держави. Д. Мілль «Основи політичної економії». Економічна роль держави. Державна система соціального забезпечення. Проблеми оподаткування. Основоположні теорії граничної корисності, граничної продуктивності, аналіз граничних величин в економіці. Теорія граничної корисності Ф.Еджуорта. Пропорційне зменшення функцій граничної корисності і зниження стимулюючого ефекту. Нозвиток теорії оподаткування за економікою добробуту і теорії перекидання податкового тягаря. А.Пігу. Концепція зовнішніх (побічних) ефектів. Відкриття нової епохи у фінансовій науці. Концепція суспільних благ. Вихідна точка фінансово-теоретичних досліджень К.Вікселля. «Принцип рівності між податковими платежами індивідів і зустрічними послугами держави». Принцип платоспроможності. Теорія «жертви» Дж.Мілля. Інституціональна симетрія. К.Вікселль. «Фінансово-теоретичні дослідження» (1896р.).	2	1	1(о)-5(о) 7(о)	9
Т 2.2	Розвиток фінансової науки в Україні Роботи видатного вченого, поета, письменника, громадського діяча І.Я.Франка. Актуальність праць І.Я.Франка сьогодні. «Сила податкова Галичини». Критичні розгляди проектів та звітів державного бюджету. Зацікавленість щодо	2		1(о)-5(о) 8(о)	7

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	питань розвитку банківської системи в Галичині. Поява значної кількості банківських установ. М.І.Туган-Барановський. Заперечення твердження К.Маркса. М.Добриловський «Основи фінансової науки». Традиція ототожнення державних фінансів із державним господарством. Український вчений-фінансист М.І.Мітіліно. «Основи фінансової науки». Професор Харківського університету М.М.Алексєєнко. «Погляд на розвиток вчення про податки». Дослідження поглядів на податки А.Сміта, Ж.-Б.Сея, Д.Рікардо, Ж.Сісмонді, Д.Мілля. Послуги держави – це виробництво корисних речей. Теоретико - змістовна спрямованість наукових досліджень представників української фінансової думки.				
Т 2.3	Хвиля кейнсіанської революції Кейнсіанська течія фінансової думки. Виникнення кейнсіанської течії. Заперечення дії автоматичного механізму як на ринку товарів, так і на ринку робочої сили і капіталу. Активне макроекономічне регулювання сукупного попиту з боку держави. Конкретні напрямки державного втручання в економіку і державного регулювання. Три основні сфери: грошовий обіг та грошову політику, нагромадження капіталу і реалізацію вироблених товарів. Концепція дефіцитного фінансування, або штучного накачування грошей в економіку. Підтримка інвестиційної діяльності, сприяння максимальному перетворенню заощаджень на капіталовкладення. Планомірне проведення контрциклічної фіскальної політики. Теорія мультиплікатора. А.Лернер з його концепцією «функціональних фінансів». Неокейнсіанські теоретики циклу. Концепція акселератора. Е.Хансен. «Економічні цикли та національний дохід» (1958р.). Технічний прогрес породжує автономні інвестиції і визначає рівень акселератора. Концепція американських неокейнсіанців. Автоматичне	2	1	1(о)-5(о) 10(о)	8

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	застосування податкової та бюджетної політики для регулювання циклу.				
Т 2.4	<p>Загальний огляд сучасної фінансової науки Еволюція теорій фінансової науки представлена у вигляді родовідного дерева. Виокремлення економічного аналізу діяльності держави у спеціальну ланку фінансової науки. Дослідження процесу прийняття колективних рішень у державі. Теорії неокласиків Дж.Мілля, А.Маршалла, А.Пігу, В.Парето, базовані на економіці добробуту. Фінансова наука, орієнтовану на суспільний вибір. Дослідження ступеню впливу державних заходів на індивідів та їхню реакцію на ці заходи. Поширення економічного аналізу на сферу діяльності держави. Модель економічної поведінки. Г.Бекер «Економічна модель людської поведінки»: гіпотеза методологічного індивідуалізму; гіпотеза максимізації власної вигоди; гіпотеза заданих преференцій та змінних обмежень; гіпотеза існування релевантних альтернатив. Гіпотеза методологічного індивідуалізму. Індивід як дієздатна одиниця. Поняття «суспільні інтереси». Система інструментів учення про колективізм держави, яка ставить суспільство вище за індивіда. Гіпотеза максимізації власної вигоди. Альтруїстична або ж зловмисна своєкорислива поведінка. Егоїстичний спосіб дій, орієнтований на максимізацію власної вигоди. Гіпотеза заданих преференцій та змінних обмежень. Корисливі прагнення індивіда не завжди приводять до реалізації усіх його бажань. Причини зміни поведінки індивіда насамперед криються у зміні обмежень, а не преференцій. Раціональна адаптація індивіда до обмежень. Гіпотеза релевантних альтернатив. Субституція. Субституція як стабілізатор соціальних процесів. Відмінність моделі економічної поведінки від інших гіпотез, що заперечують можливість заміщення. Механізм функціонування держави. Поняття</p>	2	1	1(о)-5(о) 10(о)	9

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
	«інституціоналізм». Інститути – форми і межі діяльності людей. Вони представляють політичні організації, форми підприємництва, системи кредитних установ. Податкове і фінансове законодавство, організація соціального забезпечення, зв'язане з господарською практикою.				

Всього:

Модуль 1 – змістових модулів -2.

3.2 Теми практичних занять

Теми практичних занять дисципліни «Міжнародні розрахунки і валютні операції» наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних занять	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Основи фінансової думки	18	6	1(о)-5(о) 6(о)	1
ЗМ1	ФІНАНСОВА ДУМКА ДО ХХ СТОЛІТТЯ	10	3	1(о)-5(о) 7(о)	2
П 1.1	Вступ до курсу «Основи фінансової думки»	2	1	1(о)-5(о) 11(о)	4
П 1.2	Фінансова думка Стародавнього світу і середньовіччя	2			
П 1.3	Зародження і розвиток фінансової науки у XV - XVIII ст.	2	1	1(о)-5(о) 10(о)	5
П 1.4	Камералісти і класики	2			
П 1.5	Розвиток фінансової науки у XIX сторіччі	2	1	1(о)-5(о) 7(о)	2
ЗМ2	ФІНАНСОВА ДУМКА СУЧАСНОСТІ	8	3		
П 2.1	Неокласична школа фінансової науки	2	1	1(о)-5(о) 9(о)	6
П 2.2	Розвиток фінансової науки в Україні	2	1	1(о)-5(о) 8(о)	7
П 2.3	Хвиля кейнсіанської революції	2	1	1(о)-5(о) 11(о)	8
П 2.4	Загальний огляд сучасної фінансової науки	2			

3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який вноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що вноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що вноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Основи фінансової думки	54		
ЗМ1	ФІНАНСОВА ДУМКА ДО ХХ СТОЛІТТЯ	28		
Т 1.1	Еволюція неокласичних ідей. Неолібералізм	5	1(о)-5(о) 6(о)	1
Т 1.2	Англійський та німецький неолібералізм	5	1(о)-5(о) 7(о)	2
Т 1.3	Монетаризм. Неокласичне відродження	6	1(о)-5(о) 10(о)	3
Т 1.4	Теорія раціональних очікувань у фінансовій політиці	6	1(о)-5(о) 11(о)	4
Т 1.5	Теорія «економіки пропозиції»	6	1(о)-5(о) 11(о)	4
ЗМ2	ФІНАНСОВА ДУМКА СУЧАСНОСТІ	26		
Т 2.1	Сучасна світова наукова фінансова думка	6	1(о)-5(о) 9(о)	6
Т 2.2	Теорія суспільного добробуту	6	1(о)-5(о) 10(о)	7
Т 2.3	Теорія оптимального оподаткування	7	1(о)-5(о) 11(о)	8
Т 2.4	Економічна теорія конституції та правил прийняття рішень	7	1(о)-5(о) 10(о)	9

4.1 Основна навчальна література

4.1.1 Нормативно-правова база

1. Конституція України: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141 зі змінами і доповненнями на поточний період Електронний ресурс: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/page>
2. Бюджетний кодекс Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572 зі змінами і доповненнями на поточний період Електронний ресурс: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157к/10-вр/page>
3. ЗУ «Про державний бюджет» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 30, ст. 141 зі змінами і доповненнями на поточний період Електронний ресурс: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/187к/13-вр/page>
4. Податковий кодекс Відомості Верховної Ради (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112 зі змінами і доповненнями на поточний період Електронний ресурс: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>

10.10.19 *ST*

Івано-Франківський
національний
технічний університет
нафти і газу
НАУКОВО-ТЕХНІЧНА
БІБЛІОТЕКА

1.1.2 Підручники і посібники

2. Дорофєєва Н. В., Комаринська З. М. 3 історії грошей України. – Львів: Львівський банківський інститут НБУ, 2000. — 165 с
3. Зибер Н.И. Сочинения Давида Рикардо. Начала политической экономии / Пер. под ред. Н. Зибера // Университетские известия. – 1873. – № 1–7; 9–10.
4. Колесников О. В., Бойко Д. І., Коковіхіна О. О. Історія грошей та фінансів. 2-ге видання виправлене та доповнене: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 140 с.
5. Лановик Б.Д., Матисякевич З. М., Матейко Р.М. Л22 Економічна історія України і світу: Підручник/ За ред. Б. Д. Лановика. — К.: Вікар, 1999. — 737 с. (Вища освіта ХХІ століття).
6. Леоненко П. М. Методологічні аспекти історії української економічної думки (ХІХ–ХХ ст.): Монографія. – К.: ІАЕ УААН, 2003. – С. 53, 54.
7. Ретроспектива ринкових перетворень в Україні: сучасний дискурс / Л.П. Горкіна, С.О. Біла, В.В. Небрат та ін.; за ред. Л.П. Горкіної; НАН України, Ін-т екон. та прогноз. – К., 2010. – С. 87.
8. Фінансова думка України : у 3-х томах / С. І. Юрій, С. В. Львовчкін, В. М. Федосов, П. І. Юхименко. – К. : Кондор; Т. : Економічна думка. – Том 3. Частина 1. Хрестоматія. – 2010. – 471 с.

4.2 Додаткова навчальна література

9. Бойко С. В. Фінансова думка України як навчальна дисципліна та складова формування професійної компетентності майбутніх фінансистів / С. В. Бойко// Бізнес-інформ. - №9. – 2015. – С. 84 – 90
10. Леоненко П.М. Становлення і розвиток фінансової думки у світлі історії економічної думки // Фінанси України. – 2000. - №6. – с. 36-43.
11. Небрат, В. В. Українська фінансова думка другої половини ХІХ початку ХХ століть [Текст] : монографія / В. В. Небрат. К. : НАН України : Ін-т економіки та прогнозування, 2007. 224 с.
12. Теорія фінансів [Текст] : підручник / П. І. Юхименко та ін. ; ред. : В. М. Федосов, С. І. Юрій. К. : ЦУЛ, 2010. 576 с.
13. Федосов В. М. Українська фінансова наука: генеза, еволюція, ренесанс / В. М. Федосов, П. І. Юхименко// Фінанси України. - №3. – 2012. – С. 3-30
14. Фінанси: підручник. / [С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко та ін.]; за ред. С. І. Юрія, В. М. Федосова. — К.: Знання, 2008. — 611 с. (file://localhost/D:/Фінанси/Бюджетна%20система/Державна%20дотація%20-%20Фінанси%20Бібліотека%20українських%20підручників.mht))
15. Юрій С. І. Казначейська система: Підручник / Юрій С. І., Стоян В.І., Мац М.Й. - Тернопіль, 2002. – 394 с.
16. Юхименко П. І. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 576 с.

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів за двома змістовими модулями ЗМ1 і ЗМ2. Модульний контроль за кожним змістовим модулем передбачає контроль теоретичних знань і практичних навиків. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Основи фінансової думки»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння теоретичних знань змістового модуля ЗМ1	20
Контроль засвоєння практичних навиків змістового модуля ЗМ1	30
Контроль засвоєння теоретичних знань змістового модуля ЗМ2	20
Контроль засвоєння практичних навиків змістового модуля ЗМ2	30
Усього	100

Диференційований залік з дисципліни виставляється студенту відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни